

Forfatter: Hertz, Henrik

Titel: Fire poetiske Epistler fra Knud Sjællandsfar til Grandskeren**, Naturforskeren** og Digteren**.

Citation: Hertz, Henrik: "Fire poetiske Epistler fra Knud Sjællandsfar til Grandskeren**, Naturforskeren** og Digteren**.", i Hertz, Henrik: *Digte fra forskjellige Perioder, 1.-4. Deel.*, udg. af Tredie Deel., 1851-62., s. 121. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-hertz11_lev-shoot-workid66053/facsimile.pdf (tilgået 13. marts 2024)

Anvendt udgave: Digte fra forskjellige Perioder, 1.-4. Deel.

Fire poetiske Epistler

fra

Knud Sjællandsfar

til

Grundsternen**, Naturforsteren** og Digteren**.

Quia
Desperat tractare nescero posse relinquam.
Horat.

(Udkom 1831.)

I.

Liberius si
Dixero quid, si forte Iacobinus, hoc mihi juris
Cum ventia dabis.

Rosa.

Parabis, den 14de Sepbr. 1831.

Saa svigtede mig ei det Haab, der sagte
I danske Hjerter Gjenklang af min Rest!
Saa var det ei forgjæves, at jeg spøgte
Og lve og græd med dybt bevæget Bryst!
Saa har jeg ei, forflaret og forynget
Og luttret efter Livets Skjærsilds-Gang,
Forgjæves i min allersidste Sang
Mod Barbariet mine Pike flynget!
Saa lever altsaa end — o Fryd og Væld
Af meer end paradijs-himmelss Held! —

Saa lever end i Danmark, midt i „Haven,
Som Fredrik vogter, Fredens Engel lig“,
En forbomstrik Burdeing af den Krig,
Hvortil mit Manddonis-Liv indvied sig,
Stjøndt over den man brød som over dette Staven!

Men I mig dyrebare Trende! hvem
Iblandt den ikke mindre dyrebare
Bestandigt elskte storre Landsmand-Skare
Dug skriver til, med Hilsen til mit Hjem,
(At, selv i Edens Lyst jeg ei kan glemme,
At det var der, hvor først jeg fandt mig hjemme)
I, hvem min Tanke henlykt hænger ved,
Tilgiver I, om oversuldt mit Hjerte
End ikke her, i himmelsk Fred
Og fri for Endeligheds Røder, lærtie
At holde Maade med sin Bellyst og sin Smerte!

Ieg nægter ei, Gode! da jeg lod
De paradijske bekjendte,
Mod jacobinske Demagoger vendte
Epistler glide ned ad Tidens Fleb,
For efter Enne lidt at raade Bod
Paa den af sandfælse Mænd forfælte
Misledte Smag, der valled i sin Nod;
Ieg nægter ingenlunde, mig besjælte

Et Haab, mitt Frygt forgjæves stred imod.
Men et saa glimrende, ja fast aldeles
Af intet formunt Nedblit svækket Mij,
Der gif forud for mig fra By til By,
Hvor ellers til det Treffende, det Ryke
Af Jimbulkasser,*) som I vide, skjæles;
En saa complet, total,
Beg smaa Skjermvæsler vundne Seier,
Der splitted ad som Vorner hver Plebeier,
Som paa en Helligdag sig gjorde gal,
Forfraaende sig i en thøst Journal;
Og hvad der meer end Alting veier,
At den fortæfligste, netop den
Blandt Paradisets Hærligheder end
Til hver Tid af mit Hoved agtede
Og af mit Hjerte mildt og smt betraktede,
Beg Dannished, ved Abelstab i Land,
Beg Trodsen mod Barbarers Slavebaand,
Beg Fænked og ved Smag i Omgangstonen,
Beg Sæder ypperligste Halvpart af Nationen;
At den i Digteren, der gif igjen,
Med Glæde saae en ferdumis elset Ven;

---

*) Om denne Person see Baggesens samlede Skrifter. VI.
130 ff.

Og at blandt denne Halvpart netop I
Fandt mine Breve værdige til Evers
Og Dannerfolgets Kunst: en saadan Sympathie,
Der hører til mit Livs Lykhaligheders
Kun fjeldent sprudlende, men bedste Væld, —
Hvor kunde jeg vel drømme dette Held!

Når har man før i Danmark, efter Krigen,
For Skjerm og Polemis
Selig Interesse seet, der overgik
Endog saa den før salig Donaupigen — ?
Når have Rig og Haftig, Store, Småa,
Pedeller nok saa godt som Professorer,
Boutiquiers, Grosserer-Matadorer,
Og de, der saa som saa i Spidsen staae
For Streifcorps, naar det kommer til Bataille,
Honnette Folk foreente med Carnaille,
Og Folk med Huer, Folk med Faldbæt paa;
Når have Stolens Rector, dens Adjuncter,
Studenter, Officerer prist
Med een Mund samme Gjenstand, viist
En saadan Enighed i Stridens Hovedpunkter — ?

Var det en Anelse, der greb med Styrke
Mit danske Folk, at Poesie
Er Arving af en Himmels Harmonie?

At Kunsten, Digerne begeistret dyrke,
Skal aabenbare Stoffets Energie
I Sprogets smelende, dets bløde Melodie?
Erhjendte man til sidst, at Phantasie
Selv hos det eminenteste Genie,
Berøvet Studium, Besindighed og Tænkning,
Er underlagt det Jordiske Fortraenkning?
— Af! nogle faa, men stærke Greb i de
Engang beundrede, men siden glemte,
I fulde Toner zittrende, maafee
Beg Livens Raahed stundem lidt forstemte,
Men under alle Forhold, alle Raar,
I Digergubbens Høst, i Mandens Baar
Med reen Begeistring gjennemspilte Strenge
Slog an i Folkets Bryst og birred' sterk' og lange!

Berust af dette Held jeg havde vist
For længe siden alt, I Gode! skrevet
Til Eder, til mit Hjem, med Tak for sidst;
Gud veed! mig Lysten ofte nok har drevet,
Og sporet mig Pegasen for mit Bid.
Men — det har rigtigt skortet mig paa Lid;
Og herved blev tildeels forsunket Brevet.

Det følger af sig selv, at jeg i Kraft
Af mit urolige,
Bequemme, magelige, rolige,
Misundte Sinecura-Liv har haft
Det Otium, der kreves for at lade
Til Verden komme nogle frevne Blad.
Men hvad man egentlig, imellem Slid
Og Sloeb paa Jordens, falder Lid,
Lid til at handle, til at virke,
Lid til at gjøre Dit og Dat,
Som skrive Breve til en Skat,
Gaae paa Comebien og gaae i Kirke;
Lid til at gjøre Vel i Løndom; Lid
Til nu og da at skrive med lidt Bid;
Lid til at gjøre Vers, der ikke
Paaatvers i Halsen, naar de læses, stille:
I Korthed, Lid til tusind Ting, hvortil
Man ikkun da har Lid, naar selv man vil:
Af det Slags Lid har jeg igrunden
Til Dato lidt i Paradiset funden.
For lutter Evighed
Man overmaade lidt af Tiden veed.

I mene muligheds, at det er Nyffer,
Der taler af min Digtermund;

At Evigheden, fjaaren ud i Styffer,
Kan producere Tiden allenfunt.

Nei, hjørste! mod denne Stats jeg maa
Af alle Kræfter protestere.
Jeg beder, kaster blot et Die paa
Den Jord, I leve paa! Jo meer I forestane,
Des slettere gemeenligt I regiere.
Set En, der hidtil handlede sparsommeligt,
Til Eier af en lille Capital;
Snart skal man see ham som en hølde Ræ'l.
Giv ham en Million, saa faaer han sig som gal
Og øder, ffjordt taaars, med Det ungdommeligt.
Lad En, der hidtil puddred' Folk i fem
Minutter, legge ti endnu til dem:
Pas paa! han øder Tiden med at slubbre
Og bliver aldrig færdig med at puddre.

Sålt ligger i de Dødeliges Raar:
Jo længere man løser til Examnen,
Desmeir sandsynligt man den ikke faaer.
Jo længer' man paa Friersøder gaaer
Og kurrer for en Skat, des visjere jeg spaær,
At man omviser vil gaae glip af Damnen.
Kort sagt: jo mere Tid man raader over,
Des sikrere det inden i os sover.

Betænker nu, om vi,
Med den uendelige Tid for Øie,
Urante til den allermindste Møsie,
Med Rimelighed slippe kan forbi
Et saadant Klippefjær, paa hvilket 3,
Hvis Liv er Øieblisse, talte Dage,
Usikkerheds og Mishaab spilde Klage,
Over Stund paa Dagen gjøre Haverie!

Ja, vi, der ride
Paa Evighedens Ganger i det Vide,
Hos os hvo gider gjort idag
Hvad han imorgen gjøre kan i Møg?
Og hvo — jeg spørger — gider
Imorgen, overmorgen, fort
(Thi her min Aanbe puster Tiden bort)
Hvo gider gjort til alle Tider
Hvad han med Visshed veed
Kan altid gjores i en Evighed?

Mest denne Grund til Toven, før jeg strev,
Der ellers nok kan ansees for tilstrækkelig,
Har jeg en anben, ikke mindre flækkelig,
Der meest forsinckede mit Knudebrev.

(Tillader mig, i Parenthes at skyde
Et Par Ord ind, hünnt Slutningsord at thde.
— Ved Knudebrev forstaaer jeg deels en Skrivelse
Fra den bekjendte Kanonerer Knud,
Bekjendt for sine skarpe Stud
Til Republikens Larv og Smagens Stivelse;
Deels — hvad der let kan ledes ud,
Da Ordet selv Betydningen bebulder —
Et Brev, der nu og da gjør Godtfolk Knuder.
— Fremdeles, naar en lille snovsk Krabat,
En underjætlig Værtshus-Potentiat,
Med Hændfær, gjort' af Bøffellæ'r, paa Hænderne,
Med svære Rytterstevler paa
Og med et Mæle, han den kan forstaae
Paa Grund af Sprogets Grøb imellem Tænderne,
I eftergjorte Flyvepostier troer
At kunne gaae i Knuds beromte,
I Sandet næppe trætte Zephyr-Spor;
Naar Knuderne, han muligt brømte
At kunne gjøre Folk, er reduceert til dem,
Der af en faudret Tanke stikke frem;
Naar Fyren mener, med en ond Grimace,
Ustyldigt som en Knud at kunne spise;
Og naar han over Brevet, han gi'er ud,
Hvor han Versmaal og Sprog forlindrer,

Har ubesvrig sat: „Et Brev fra Grund“:
Saa siger jeg om Høren, at han funddrer*.)

Som sagt, der var en anden Grund,
Der altid hindrede mig i at frive.
Jeg vented' nemlig paa fra Stund til Stund,
At mine første Breve skulle give
Anledning til en lille Smule Strid,
Bidi Polemis, en ganske lille Trette,
Hvor i man med Avance kunde sætte
En uebenyttet Capital af Bid.
Jeg tænkle, hine Breve skulle føre
Til noget Suffisant:
At ja! jeg smigrede mig med iblandt,
Man kunde haabe snart et ret farsværligt Rose.

Hvor ofte har jeg her i Paradis
Med morte Miner, Grubler-Pande
I min Fortvilelse begyndt at handle
En, af! forgjæves gjennemlest Avis,
I hvilken mine Breve
Med Luther Høflighed berørte bleve.

*) I Analogie med en Mængde Verber, der dannes af Substantiver, for at tilhjælpe et vist Misbrug af disse, for Ex. at mestre af Meister, at frædre af Frædder, at doctorere af Doctor.

Hvor har jeg ikke læret paa en Snært,
Der nogenlunde var et Gjensvar værdt!
Et Sidehjeb, der trængte gennem Huden,
Et lille Slag paa aandelige Snuden,
Der sigtedes og dirigereedes godt;
Sa endelig, da Ulding glipped', blot
Et Baadsmands-Slag, en simpel En paa Tuden!

„Du er umættelig!“ — S muligvis,
Skjoudt hændende min Noisomhed, bemærke —
Og ubegribelig er os Din stærke,
Med Ether-Mæringen i Paradis
Et let foreente Lyst til skarpe Spiser,
Den Appetit til Klammeri, Du viser.
Har ikke De, hvis Møst forhener Agt,
Hvis Stemmerettighed Du selv erkjender,
Paa mange Maader alt for Dagen lagt,
At Dit Besøg hes os var hjært for Smagenes Venner?
Har Du forglemst det sjonne Brev,
Som Flyveposten dengang til Dig skrev?
Har ikke Maanedsskriftet^{*)} twende Gange
Med Hæder omtalt Dine sidste Sange?
Af Agt for Smagen
Og for Din velanvendte Polemis

*) se Literatur.

Har denne læerde Republik
Med Forsæt pillet ud Dit Verks Critif,
Og holder sig alene til Sagen."

Sa, saer J, elste Venner! netop her
Er Punktet, der krepere mig især.
Gud veed, at i mit vundne Himmerige
Jeg læste med en Bellyst uden Eige
Det Himmelbrev, det skjonne Flyveblad,
Der alleregentligst for Mons var Mad;
Et Brev, som Engles Thor kan udenad.
Gud veed, at, uvant end, mit Die drifter
Af hvert et lille Bogstav i
Det literaire Maanedsskrifts Critifer,
Betræffende min sidste Poefte,
En Glæde, dette Hjerte, daaret
Af mange falske Haab, kun isvende har vaaret.
Hvad skal jeg meest beundre her? den Aand,
Der, vaut til Selstab med Olympens Mujer,
I Gratiernes Nectar sig herufer
Og smiler ad Systemets Baand?
Hånt Forskerblif, der, høvet over Brimlen,
Med Klarhed søger efter Sandhebs Sper,
Og næsten for uskyldigt for en Jord
Bestandigt fulger høiere mod Himlen?

Gud veed, som sagt, at jeg til sidst
Af Fryd snart Intet af mig selv har vidst;
Besynderligt Humaniteten,
Af hvilken næsten hvert Ord aander hijt,
Mig hartad slog aldeles paa Planeten.
Men, elskte Venner! som Poet
Mig gavner ikke stort Humanitet.
Ja, jeg formoder alt, Iane,
At jeg var bedre hjent med lidt Chicane;
Og — jaa besynderligt endog
Før Eder synes kan et saadant Sprog —
Jeg ønskte helst til Gavn for mig og Smagen,
Man havde holdt sig mindre strengt til Sagen.

„Hvorledes? — Gamle, stikkelige Knud!
(Jeg hører Eder efter bryde
Forundret ud.)
Hvorledes? Hvad skal det betyde?
Holdt sig for strengt til Sagen? Vil man sec!
Kan ikke,
Når man betrakter Tinget næiere,
Du havde heller ønsket, at vor Dom
Gik uden om;
Du bliver drøiere til sidst og drøiere!“

Nei, dyrebare Venner! troer
For Ulting ei, at jeg kan ringeagte
Af hine Recensioner blot et Ord!
Og mindst, at jeg med Haanen kan betragte
En Grundighed, der er saa rar i Nord.
Og dog — Af! gid man heller
I Grundighedens Sted
Mig havde tilbret Digterhuben med
Satirens Nelder!
Ja gid man havde, da man fægtebe,
Langt heller prøvet paa
Mig uben videre tilblods at slaae,
Fjederenfor at man mig Ulting nægtebe,
Idet man nægtebe mig Get,
Men Get, jeg paa min Ere,
Paa Jordens ellers i enhver Ling beet,
Bestandigt troer endnu at være:
Poet!

„Men, bedste Knud; hvem har da nægtet Sligt?
Du overdriver, som sædvanligt, Hjøre!
Er Brevene fra Parabis et Digt,
Saa er det godt; hvis ikke, lad saa være!
Men mister Du for det Din Digter-Qualitet?“

Det løber dog, jeg synes, ud paa Get:

En Digters Egenkab som Diger bliver
Bewüst ved Værerne, hans Musa skriver.

„Farist, hans Musa! Men betenk, Hr. Ven!
Om ogsaa Musen virkelig dicteerte
Ethvert af dine Vers, der criticeerte
Og suundom gjennemhægled' Den og Den.
Vi feile neppe, naar vi mene,
At dette skyldes alt Critiken ene.“

Nei, Kjære!
J gør' mig virkelig for megen Ære.
Som Critiker, det veed jeg for bestemt,
Har aldrig glimret Mesteren i Skjent.
Hvad jeg i Prosa nu og da, og brevet
Af Dieblifikets bitre Nod,
J eet og andet critisk Tag har skrevet,
Det overlever ikke langt min Død.
Men hvad jeg i min Maudeoms Kraft, eg løffet
Af Gratiers og Musers Bisalbs-Nil,
Imod en blind og døv og reent forstoffer
Fortvivlet Poetik,
Har skrevet i poetisk Polemis,
Det, veed jeg, bliver ei af Tiden røffet.

Bel har jeg tildt fra Stadet, hvor jeg stod,

Med Alvor viet
Min Harpes Toner til at kjæmpe mod
Versærkers Gru og Raseriet,
Der grumfed' Hippoceren ved min Hod.
Men naar og hvor jeg kjæmpede for Smagen,
Bar midt i Striden ikke Strid,
Men Musens Bisald Løsnet for min Fib;
For mig min Kunst var alid Hovedsager.

Og mine sidste Breve, hvad i dem
Har grebet, troer I, Folket i mit Hjem?
Critiken? en og anden Regel,
Som man til Nød kan læse selv hos Schlegel?
Hvad havde Folket nødig, i et Digt
At underrettes om en Digtters Pligt?
Bejæbber det ei tusind Bøger,
Hvori det finder, naar det ikkun søger?
— Nei, elfstte Venner! Follets Kunst
Blev ikke sjænket til et Indhold, næsten
Enhver kan sege hvor han vil forresten;
Den sjænktes Sangeren og Sangens Kunst.

Og I, hvor kan I troe,
At Digeren, der gjenvandt Freden
I et med Kamp og Uro vundet Eden,
At han forlod en elhsæft Ro

Økun for Den og Den at gjennemhegle,
Kun for i Godholls Vers at rette Stil,
Kun for at slunge ned Critikens Pil
Imod enhver, ved oud og pneril
Grimace kjendelig, forfisien Kegle?

Mig driver Lyft og indre Kraft og Vib;
Mig driver Et, jeg veed ei hvad, der søger
En Gjenstand, mens det inden i mig spøger;
Mig driver Skjemtens Musa til min Sid;
Og sjøndt hun aldrig, hensigteløs og taasjet,
Som de, der trampe mig i Ryggen, Trosset
Og Eftertravet, spiller dumt med Vib,
Og mindst som disse vilde vove
At frende Smagens og Fornuftens Love;
Endsjøndt hun er fig, først som sidst,
En kumfneriss Alvorlighed bevidst,
Og aldrig taber ud af Sigkeit
Hrad hun sin Gjenstand skyldig er i Digtet,
Men veed at styre
Midt under Jubelhyd den overgivne Lyre,
Befludig i det vildeste Couplet:
Dog er det ikke billigt, ikke ret,
Af Vibbets twangfri' spøgefulde Sange
Critikens Consequerenser at forlange.

Kort, at der siges til mig: „Din Critiks
Beskaffenhed det er, vi ville male
Og glemme trænge med et ffjørpet Blads
Til alle Digtets Sider vendte Straale,”
Det kan, det vil, det hør jeg ikke male.

II.

Ieg være hvem jeg vil — hvad kan ei bitte
Bag et portst. sjældt mistet Ravns —
Siu Baggesen i al Gold er jeg ikke.
Det sammensvæs af Snak i Kjøbenhavn.

Ieg er den Baggesen, som Raad Du Elendet,
Den Baggesen, der jæv og uforlærlig,
Som Hjende blot af andelige Hjender,
I alle sine Werker sig har maast!

Bagg. saml. Skrifter VI. 396.

Der ligger noget højt behageligt
I den Forvisning, at man er sig selv.
At tæbe sig som Draaben i en Elv,
Har altid forekommet mig beflageligt.

Hvo giber gjerne været En saa lig,
At han ei let fra Hjem kan skille sig?
Hvo tæuer ikke ved sig selv, sjældt ofte
Han føler al sin Ringhed: „Jorden har
Aldeles intet andet Exemplar
Af Den, der dækkes af min simple Kosté.
I Nord, i Syd, i Vest, i Øst
Ieg er den eneste; det er min Trost“.

Hvor fæd er ikke Tanke: denne Næje,
Hvormed jeg lugter hvad jeg vil, er min;
Og ingen Matador i flisprændt Chaije
Tør falde denne sjeldne Næje sin.
Den er min Eiendom; jeg kan regjere
Og sunde den saa meget jeg har Lust.
Sæg sjælner mig ved den og noget Mere
Fra alle Mennesker; det er min Trost.

Hvor meget sjælere maa ikke være
Den Tanke: Hvad der aander i mit Bryst,
Hvad i mit Hoved tenker — lad det være
Mit Væsen værdigt eller blot Chimaire —
Et mit med dets Fortrinslighed, dets Brost.
Og Talens Strøm, der flyber fra min Lebe
— Den løbe let, den løbe svært — er min;
Og hele Verden skal forgjæves stræbe
At falde denne sjeldne Tale sin.

Sæg nægter ikke, dyrebare Beuner!
At jeg, hvor galt
Det ogsaa skudom er mig gaaet med Alt,
Dog aldrig, tør jeg paastaae, faldt
Paa den Formodning, at mit Folk, der fjender
Mit Indres og mit Yderstes Gehalt,

Med Tiden kunde, sceptisk eller fræjen,
Forvirres i sin Tilstro til mit Bøjen.
Min Individualitet
Som Menneske, som Borger, som Poet
Har altid været (hjændt kun sjeldent vendjet)
Saa skarpt betegnet, saa begrænset,
Saa gansle staende paa egne Been,
Og saa aldeles i sin Art kun een,
At Ingen, tor jeg sige,
I alle Maader kan betragtes som min Lige.
Jeg veed Enhver saa gansle sikret mod
Forverpling med mit Jeg, at ingenstude
Har Nogen (jæt, han og ved Siden af mig stod)
Havt Visie med at finde
Sig selv, fordi jeg var i Stuen med ham inde,
Og, for Exempel, paa mit Hoved sat,
I stedetfor paa sit, naar han gif ud, sin Hat.

Hvor blev jeg da forundret, næsten slagen
Af paniss Skæf,
Da jeg erfarede (jeg troer af Dagen,
Der noget fort og tørt berettes' Sagen)
At Folket twiled' om mit Ansigts Trof!
At Folket, danske Folket knude glemme
Min engang Alle dyrbare Stemme

Og troe paa Mulsigheden, at min Rest
Steg fra en anden Sangers Bryst!

Hvo kan, naar Sligt er udbredt, mig betrygge
Imod hver anden Hundes halvagle Gams?
Og hvo kan ellers paa sit Firme bygge,
Naar Folket griber efter mit i Grams?
Hvo er mig Borgen for, at man i Staben,
Naar dette Klæmrev bliver publiceert,
Et lader efter raabe høit i Gaden:
„Bah! ogsaa dette Brev er plagieert!“
Maa jeg ei frygte for, at man fornær
Sig efter med at grike him Idee,
Og, med en fattig Bittighed, maafee
Ferteller Folk: „Hr. Knud gjør efter Psier“.

Er det da virkelig saa let,
I vore magre Tider at beværte
Sit Publicum med kraftig Kjødmads-Net,
For ei at nævne Frugt og Vin og Ærte?
Kan Folk i Kjøbenhavn saa tidt
(At sige Folk med sine Ganer)
Sig divertere med Fasaner
Og gjøre Æter paa forsørje Svaner,
Naar man til Sligt har Appetit?

Kort: kan hver anden usik af Holmens Ulfe,
Naar blot han commanderes ud,
Med samme Lethed slose Folk som knud
Og smile, see som han, og græde, hulst?
Og troer man, at Enhver kan løbe til
At gjøre „Niimbrev-Urteller,
Smaabitte Luneblitter, eller
Jens Baggesenske Bagateller“
I lette Vers, jaasnaet han vil?

Jeg synes dog isandhed, Baggehunden
Har altid, naar han gjøed' eller beed,
Ja, naar han bare vrengede med Munden,
Et Slags Methode hart, farvidt jeg veed,
Et eget Slæng med Kroppen, naar han smeed
En Kjøter-Kat i Nendestenen ned,
En egen Air, som nol i Grunden
Just ei saa lige hos Enhver er funden.
*

Hvem er jeg da, naar jeg er ikke deg?
I hvilket Legem, hvilken jordisk Bolig
Har man sig tænkt en saa urelig,
Saa stridbar og i Hildurs Leg
Saa øvet Land, hvis sjælnisse Muse
Er ei saa overmaade let at huse?

Ja, Gud skal ride, hvor,
I hvilken Christ-Etage, hvilken Kjælder,
Blandt hvilke Kjældermænd den Kjælne boer,
(At sige, hvis man Nygiet troer.)

I hvorom Alting er, saa vil jeg heller
End livet om en Ting, jeg veed, jeg har,
Engang for alle give Folk mit Svar.

Jeg er mig selv, er Knud, Knud Sjællandsfar;
Jeg er mit eget Jeg, og jeg er ingen Andens;
„Bor Herres Creatur, men ikke Vandens;“
Den samme, jeg i Grunden altid var:
Den gamle Baggehund, Jens Paaskelilie,
Og høstket andet Navn
Jeg færdum har imod og med min Billie
I det forresten brave Kjøbenhavns;
Af Gratier en Ven, Chariters Kjæledægge,
Det Godes Elfer, Hader kun af det,
Der er i Det og Alt aldeles flet,
Og derfor tids genegen, meer end ret,
Mig af det mindste Haab at lade gjeække.
I Korthed: jeg er nu som før den Knud,
Med hvem, man siger,
Bor Besjels Enke anden Gang stod Brub,
Den Knud, der op til Svalbs Hjunner stiger,

Og der, iblandt sit Hjertes tusind Skud,
Hør altid fundet eet, der høst sprang ud
Med Duft og Nyn og Sang for unge Piger;
Den samme Knud, der, som bekjendt,
Ulagtet man til Nød ham kunde sille
Som Hæsimand ved et Livvagts-Regiment,
Paa ingen Maade vore vilde,
Men paaførd, at han var bestandigt lille;
Den samme Knud, der nøved' Liv og Blod,
For Dammersprogets Rigdom at forsvare,
Og med det ubegribeligtste Mod
Ved Gratiers Paladser Skilvagt stod
Og spøgede med Undergang og Fare.
Og endeligt: jeg er den samme Knud,
Der fordum var, af Guds og Kongens Maade,
Men mest paa sine Musers Bub
Den hele Verden og sig selv en — Gaade.

Men derimod er jeg paa ingen Maade
Den samme Knud, der før paa Jordens stat
I en til Slutning noget uslidsit Gral,
I lange Been og i Duslitsræd-Skovler,
Bar sterk tilbøelig til Snus-Tobak,
Og floges Anno 16 med Peer Brøvler.

Og hvor og naar har jeg for denne Knud
Mig givet ud?
Hvo kan se Moor tree, at jeg har prøvet,
Med Æthervingerne befæstet' let
Som fjær paa min Mercurius-kassjet,
Vaau af syobe mig i — Støvet?
Nei, elste Vennet! denne Knud
Med al hans frøbelige, med hans svage,
Hans Menneske-Natur, hans Uro og hans Bløde,
Forlængst er traadt af Eders Nækter ud.
Ham er jeg ikke; han har sluttet
Sit Regnsslab af ned Meunesler og Gud,
Og drømmer ikke meer i Timen og Minutet.
Sug er hans bedre Deel, der ei af Had
Og endnu mindre blot af Trang til Mad,
Og ei af Fright og ei af daarslig Glede,
Men henrykt af et Vist jeg veed ei hvad
Med Musserne kan lee, med Gratiernes græde —
Den Deel af Knud, som Støvets svage Vaau
Ei længer binder
Til Jordens, sjældent endnu til Jordens Minder;
Kort, hvad der følger af sig selv: hans Land.

Min Land kan gaae igjen; min Land kan fødes
Vaau blandt Eder i min Poesie;
Min Land kan etter myfodt svenemødes

Til en fornøjet Kamp mod Barbarie.
Min Land kan stække
Guduu som fordum Vingen paa en Gaas,
Og et Rabalderfjog af Søvnen vælle,
Naar han ifønne pludderer Luther Baas.
Min Land kan dække
Den Kunst, jeg dyrker, med et Skjold, der end
Med Bellyd eedhøgiver Straal igjen,
Og værner — jeg vil mene, det er noget —
Om Tankens Hellighed, om Dammersproget.

Hvor meget feile de, der troe, *)
At man beviser mig en ringe,
Døthygig Dieneste ved hjælt at bringe
Mit Gjensærd ud af Gravcapellets Nø,
Og, kan jeg tænke, mane
For Lyset frem min Polemiks — Chicane.
— At Folket har
„Beundret et ursoligt
Og blot ursoligt Gjensærd“ er ei troligt:
Et heelt Folk teer sig sjeldan som en Krør.
Men hvad mit Folk (af, lad mig troe, af Anger,
For al dets Uret med den gamle Sanger!)

*) Dehlemschlægers Leben, 2den Deel Pag. 356.

Beundrer i mit Øjenfærd, er min Aand.
Det feuder efter Tonerne, der løde
Da jeg var lille, smælende og løbe;
Det troer, at føle Trykket af min Haand;
Det græder ved mit Graad, det sunler after
Ved min af ingen Satyr leerte latter,
Og det erindres ved mit torneløse Vib
Om min Camenes førstefødte Datter
Og Danmarks lykkeligste Vib.
Det indseer endeligt, den ældre Strib,
Uagtet al den Bitterhed, som Krige
Nødvendigt føre med (hos Jer at sige;
Thi her leverer man med Lyft et Slag)
Var ikke blot Personlighedens Sag.
Det trøstes ved den Tanke: Saat og Bunder
Og Alles Kamp mod Gen, kan jændusel tildt
Bevirke, Hælen, truffet, bukker under;
Men det, hvorfor den Modige har stridt,
Den Aand, der ham besjælte, selve Tankeu,
Der lynte fra hans Die, naar han gif,
Med Sværd og Skjold og Spyd, i Stranken
Og fjordred' Hoben ud paa Hug og Stik;
Den ødlest, den bedste Deel af Striden
Er hævet over Døden, over Tiden.

III.

Natura fieret laudabilis carmen an arte,
Quæsumus est.

Horat.

I mindes, elſte Benner! jeg er glædet
Med Bisald af en aandrig Recenſeri,
Der uden Spørgſmaal har fortjent
Blandt Tuſind at beklæde Dommersædet.
Men denne — hvad mig virkelig fortrod —
Hørglemmer, at den gamle Knud er død;
(Jeg mener ham med de bevidste Støvler,
Der stred med Peder Hjort og Peder Brøvler)
Og revser Galten for hvad Grisene forbrod.

Han søger nenslig ligefrem at spælle
En paradiſisk Knuds Raſonnement
Blandt andet ved en Gats, hvortil enigang
Jeg har af Dit og Dat mig ladet gjække.
Desuden glemmer han, den gamle Jens
Var ei befriet for Inconſequens.

Men skal en Sætning frekkes ved en Mening,
Jeg hætter her et steds, da bør der agtes paa,
Om sleg en Uttring taaler en Forening
Med hvad hos mig et andet Sted kan staae.
Thi Menneskernes Tanke gaae
I en med Læthed sammenhængt Forgrening,
Hvis Stamme vel, som Treerne, kan staae
I een og samme Jord be samme Næbber
Og altsaa vistnok staae paa samme Fjælder:
Men disse Tanke kan saavist
(Og tidi ved Bug, der findes i Forstanden)
Med samme Lethed krybde sig til sidst
Som twende Grene krybdes med hinanden.

Hvad mig betræffer besforuden,
Da har jeg upaatværeligt,
Imens jeg levede hos Jer, af Sligt
Desværre havt en dygtig Nem af Huben;
Og undertiden staarer mit bedste Digt,
Hvad en og anden Mening angaaer, lige
I Strid med det, de andre Digte føge.

„Ja, det er stemt!“
Saa lyder Eders Svar bestemt.
— Nei, elskte Venner, det er ikke stemt,
Hvis ellers jeg betragter Tinget rigtigt.

Thi Digteren er Diebliftets Søn;
Hamt bør Momentet være vigtigt.
— Saa lidt som Søen vilde synes sjøn,
Ifald den ei med Blodhed lød sig forme
Snart af den lette vind og snart af sterke Storme,
Og snart blev farvet af en dunkel Sky,
Snart af de hje Masser, naar de flakte
For vind og vejr, og snart af Strand og Bølle,
Snart speiled' Daarnet af fra fjerne By,
Mens Himmelens Purpurstrimer gjæde
I Vælgens Havn et yndigt Aftensøde,
Indtil den i en Sommer-Nat paam,
Saavidt vort Die ræffer,
Sig klar og blaa og stille stræffer;
Saa lidt som Søen uden flig
For Indtryk udenfra modtagelig
Natur bestandigt alter vilde drage
Beskueren til Strandens Bred tilbage:
Saa lidet vilde Digteren behage,
Hvis ei hans Vyras Spil, afverslingsrig,
Tilhjendegav en Sjæl, der Form og Farve vinder
Af Synerne, der kommer og forsvinder.

Ja, Digteren er Diebliftets Barn!
Dg som et Barn han kan forvildes;
Dg Lybst og Uljbst hedde Nettets Garn,

Hveri hans Finger alt for øste hildes.
Han afflyer og han væmmer snart ved det,
Hverfor han uslygt streg sig hæs og træt,
Og græder, naar en Glæde han forspildes.
Hai bliver vred og stamper med sin Fod,
Maar Verden gaaer ham bare lidt imod;
Men ved et Ord han efter kan formilde.

Seer, elſſte Venner! det er Grunden til,
At een og samme Skjald kan syuge
Til een og samme Lyras Spil
Snart om en hvidig Pigekynge,
Om Amors Kogger, om den tanje Mat,
Om Glutton, han i den har Stevne sat,
Og om Æneas' Bægere, der stødes
Imod hinanden til det morgenrødes;
Snart om en reen og hellig Ib,
Der næres ved en ung Madonnas Smil,
Om Dydens Magt, om velanvendte Dage
Og em Minuterne, der svinde fage.
Og det er Grunden til, at ugeneert
Hans Musa stundom for en Mening strider,
Med hvilken han til andre Tider
Med Hæftighed har disputeert;
Og endelig — thi det er vel paa Tide,
At jeg mig nærmere til det Punkt,

Hvortil Pegasus har begyndt at ride —
Det samme Sind, bestandig barnsligt-ungt,
Der hurtigt væmmes
Bud det, der aldrig hurtigt glemmes
Og siden gribes til, er Marsag i,
At jeg, før med mit Liv det var forbi,
Blandt flere Meninger, der ikke
Særdeles dybt i Conseqvensen stille,
En Lid har talt med lidt Antipathie
Og til en anden med — Philosophie
Om fransk Literatur og Poejie.^{*)}

Hun Bankelmodighed i Domme,
Der hos en Digter hænger sammen med
Hans bedste Leben for en Evighed,
Men, trox jeg, i Betragtning komme,
Naar det, min Pen i Paradies skrev ned,

*) Knud figter formodentlig her, foruden til meget Andet, især til sin Oversættelse af Digtet: „Schiller an Göthe“ der findes i Dommora Pag. 203, og hvori der figes om den franske Scene:

„Bellub og Hjærlighed sig der forene
Med Orden paa Vorstandens faste Grund;
Med rhinisk Vand, endog i mindsté Del,
Til smagsuldte Tempel hever sig det Hele.“ o. s. v.

Sfat frøffes

Bed det, der ud af mine Skrifter træffes;
Dg en Critik, der viser overalt
Ei blot ei skarpet Blif, men en retfærdig
Dg gjennemtækt og Sagen værdig
Betrugning af et Digterværks Gehalt,
Bør mindes vel (det troer jeg, man kan vente),
At Jens har stundom taget sig en Lunn,
Dg iffe glemme min bekjendte
Prestiske Chameleons-Natur.

„Øs undrer saare — hører jeg paamh
Med misb Bebreiden Eders Tale —
Øs undrer, ædle Knud! at Du vil the
Til Sligt, der, som det synes, har en Hale.
Du, der til alle Tider har i Skrift
Dg Tale kæmpet mod Poeters Soven
Dg væffet dem, hvis Sovn faldt altfor boven,
Forsvaret næsten Sovn — det er for fint!
Selv har Du dog vel aldrig Svinn paa Skoven?
Dg Du, Monfrere! der ifor endnu
Tilfjendegav, at Tankens Rigtighed
Er virkelig af allerstørste Vigtighed,
Du — bliv ei vred, ifald vi smile — Du,
Forunderligste Jens blandt alle Venner!
Forsvarer, som man seer, Inconsequenser!“

Tillader mig, I mildt Bebreidenbe!
At taffe først for Skaanselen, hvormed
I røre ved mit smme Sted;
Dernæst min Taf med Hølgende geleidenbe:
Hvad Sønnen angaaer, har man tit hæmcerf't,
At ei alene Poesiens Perer
Kan sove godt, men ogsaa dens Homerer;
Kun sove disse let, men hine stærkt.
Mens hine snorke dyrisk, drømme disse,
Og denne Drøm er af Værdie tilvisse.
Homerers Søn er som er Hugls paa Øvist;
De vaagne tilmed af sig selv tiljæst.
Jeg mener derfor, jeg tor vove
At skille ligefrem
De umaneerligt Snorkende fra dem,
Der som Poeter blot maneerligt sove.

Hvad angaaer Tankens Rigtighed — Gud frie
Mig nogenfunde for at nægte
En Sats, hvorfør jeg Dag og Nat vil føgte,
At Tankens Rigtighed er Sjælen i
Al tænkelig, al mulig Poesie.
Men eet er Tankens Rigtighed, et andet
Dens Sandhed, mener jeg; og en Poet
Gaaer ikke Slip af sin Celebritet,
Hordi han er paa Sandheds Klipper strandet.

En Sats kan være vioottom, falsk endog;
En Moralift, en Philosoph kan gjerne
Saa godt som reent fordomme den — og dog
Fordsies den af en poetisk Hjerne.
En Digtets Element er Phantasien's Hav
Og Følelsernes dybe Stromme;
Han rider hælt med slappet Tømme
Begeistrings Ganger i Gallop og Trav;
Og en Poet har Lov at troe paa — Drømme.
Men, vil han sætte gjennem Strommens Vand
Og gjennem Havets Oprør styrre
Og stemme høit til Hest den gyldne Lyre
Og drømme — bør det gjøres med Forstand.
Kort, for kun ganske ligefremt at tale:
Poeterne har Lov at være gale;
Men — mærker vel! — jeg fræver af min Mand,
At han skal tee sig galen ned — Forstand.

At sætte Skranker
For en begeistret lyrisk Digtets Tanker,
Er fridende mod Måisers Bud;
Men dette kræve Mennesker og Gud:
I Tankefølgen, i den egne Maade,
Hvorpaa han lader Phantasien raade,
Og i den Færdighed, hvormed
Hans Kunst forbinder Tanken Led for Led,

Vør aabenbaret en Fornuft, der veed
Hvad den besluttet har af Møjers Maade.

Hvad alhåa angaaer fransk Literatur,
(Som jeg forreften,
Bud Reflexionen om Poetiers Lær
Et cetera, har sovet over næsten)
Da har man undret sig i Kjøbenhavn,
At Folk i Paradiser
Den danske Digter hen til Frankrig vijer,
Og lover sig af Eligt km ringe Gavn.
„Du glemmer — figer man — idet Du priser,
En gallisk Digttekunst, den Opposis,
Den frenske-nære, den kydsme, danske
Literatur har sat imod den franske,
Lidt stive, som man syntes, og lidt spanske,
Lidt affecteert-æsthetiske Jussits.
Betenk, Du selv har vraged, for Du døde,
Særdeles tidi de franske Møjers Føde.“

Sandt; men i Paradis forstaaer man grummie fint
At stille vel det Gode fra det Glette; *)

*) At man også forstaaer dette i Kjøbenhavn viser den
fortraffelige Udvikling i Maanedsskriftet for Literatur,
1831, 3de Heste. Pag. 200—204.

Inmedens man fordømmer dette,
Man dog som billigt respekterer højt.
Man dadler vel den alvor fraenke Frenke,
En Fransmand slaaer omkring sin Esthetik;
Men roser, at han agter streng Critik,
Og man beundrer højt hans gode Stil
At tænke, før han skriver ned en Tanke.
Man ryster vel paa Hovedet, naar tidt
Den franske Digter synes os at vove
I Phantasien Verdenes for lidt.
Men, at han troer, den sunde Tænkningens Love
Bør ei, fordi Poeten drømmer, sove,
Det sætter ham gevæltigt i Credit.
Man smiler endeligt, naar den galante,
Lidt ceremonielle Fransmand slaaer
Og buffer som Poet med Budder-Haar
Og falder Musen sin „Charmante“;
Men troer, at, naar der synges skal til Guds
Og Verdens Priis, saa er det Elegante
At foretrække for det pure Smuds.

„Men Du har roest den franske Digters lete
Og gratisse Rythmer; i Rythmit
Slaaer netop franske Digtelunsten Klil.“

„Nu, elskte Venner! jeg vil ikke trætte.
Hvis I tillade det, da kan jeg snart
Udvikle her mit Mening fort og klart.

Bed Rhythmus menes
Den Egenskab ved Talen, at dens Ord
Melodiøst og udtryksfuldt forenes;
En Egenskab, som Ingen, det jeg troer,
Betvivler, blev i Prosa ogsaa fundet;
Til Høftmaal er den altsaa ikke hunden.

I Verset ligger Rhythmen i
Den Egenskab, at to og siden flere
Af Versets Fødder samtidt sympathisere
Bed en for Dret hørlig Melodie.
Igjennem disse Rhythmen atter dandser,
Indtil den bliver hændelig i Stanzer;
Og Stanzerne (hvis Digtet selv er deelt
I dem; hvis ikke, Digtet som et Heelt)
Forene sig paamæ til Harmonier,
Som Rhythmen til melodisk Bellyd vier.

Det indsees altsaa let, hvor megen Vægt
Et Dre, der begjærligt Rhythmen søger,
Tør legge paa, om Verset er correct;
Samt om en kunstig Form dets Værd forsøger.

En simpelbygget Samme kan forvandles
Til Melodie, naar den med Aand behandles.

Unægteligt er vort og Svenskens, Thyskens Sprog
Beg Værelighed og Betoning egnet
Til slyonne Former for et Digt; og dog,
Hvis Sprogets Rigdom ei er klogt beregnet,
Da bliver Digteren en Fruster, blot
Fordi han har det mageligt og godt.
I Korthed: kan man Stavelserne celle
Og maale dem og veie deres Vægt
Og see, at Versets Fodmaal er correct,
Da trives man til Husken, blot fordi
Man byggede paa Sprogets Prosodie.

Men i den franske Poesi
Er netop Mangelen af Quantiteter
En Varsag til, at dens Poeter
Omhyggeligt maae føge Melodie.
Der kan man ikke lade sig forføre
Af Versets Fod, der smigrer plunt et Dre;
Det er nødvendigt, at der lægges i
Den hele Linie Falb og Melodie;
Og der maa sørges for, at man kan høre
I Versenes Forening Harmonie.

Og elste Venner! heri er det grundet,
At jeg i Frankens Poesie
Saa ofte rhythmiss Tact og Klang har fundet.
I alt Falb mener jeg, den Onhu dog
Forthener Agt, han viser for sit Sprog;
Og at hans Streben for at drive
Til hei Fuldkommenhed en ubeqvem
Og fattig Prosodie fortrinligvis kan blive
Som Mønster stillet hen for dem, der skrive
Med Tankelosshed Vers i Eders Hjem.

Forresten, løser blot en Linie
(Dog helst et Affnit Vers) af Delavigne;
Betrakter dem som Prosa, om I vil:
Det skal ei kunne nægtes, at det Hele,
Hver enkelt Periode lige til
De mindste, klogt og sundrigt satte Dels
Bewæges i en rhythmiss Dands, hvori
Man træffer Smag og Tact og Melodie.

IV.

Danke, daß die Kunst der Musen
Unvergänglichkeit verheißt:
Den Gehalt in Deinem Busen
Und die Form in Deinem Geist.

Göthe.

Hvert andet Djeblif en Engel stifter
Nyssgjerrigt over mine Skuldre ned
Paa Skriveborde, som jeg sidder ved,
Og spørger, om jeg dybt i Texten stifter.
Nu nyssens sagde ligefrem mig En,
At jeg i Breves Skrivelse
Bar over alle Maader seen.
En Anden bad mig sagtens om Tilgivelse,
Men vedblev derpaa noget tørt og fort,
„Jeg maatte flynde mig, hvis Brevet fulde bort.“

Kanftee, naar Alt betenkels ret,
Jeg handleb' klogest i at standje.
Thi sandtnok brøder jeg med Lyft en Landfe,
For at forsvere Plet for Plet
Mit Territorium i Vers-Tournerings-Dandje.

Men Folket, der som Publikummet sees
At sidde tæt paa Bænle rundt om Skranken,
Kan, naar der kjempes om eu vis Idees,
Et vist Begrebs Natur, ei slippe Tanken,
At hvert et Udsald, alle Hug og Stik,
At en med Hjernen stilet Polemik
Gjaldt Mæven, Brystet, Ryggen eller Skanken.
Ja Folket troer,
Af et Slags Overito bedaaret,
At, naar de Bedre strides om et Ord,
Da er det ikke Sandheds lyse Spor,
Der ses om; al nei! „de flage s“ man troer;
Det gjælder ikke Hovedet, men — Haaret.

Beg nsdes derfor til (saa tungt
Det ogsaa falder mig, i denne
Behagelige Hoved-Dyft at ende)
Kun fort at røre ved et enkelt Punkt,
Hvis Vigtinghed I vil med mig erfjende.

Naar jeg betragter Knub og Stub
Af Alt, hvad der i en saa ødel Stangen
Mod Hovedet er sagt om Knude-Sangen,
Da troer jeg, at den Hoved-Knub,
Som fast hver anden
Af Læserne har stødt imod med Panden

(Med Vandten siger jeg med Flid;
Chi de, der muligt yppé med mig Strid
Med Hælen eller Hoven, gi'er jeg Fanden)
At denne Hoved-Knub og, nærbeseet, det Horn,
Der i hvert andet Øje var en Torn,
Har Sæde netop der, hvor Vandten
Af Luther Svimmelhøide var tilforn
I Fare for at rende fra Forstanden;
Hindt Sjælens rødjomthøie Straßburg-Taarn,
Hvor Tanken med urolig Higen
Bestandigt slævret opad Svinmæstigen,
Hør at betragte noiere
En Gjenstand, af den fjerner sig besmeer,
Så mere Memesferne stige høiere.

Ieg skal forklare nærmere min Mening.

Den indersige, mættede Forening
Imellem Vand og Legem er en Nød,
Hvis Knæfning allerede Mængen brød.
I dette Høspunkt her, hvor jeg omviser
I paradisisk Klarhed skuer Alt,
Et Landen og det Landiges Gestalt
Saa udfilleligt, saa idealt,
At ingen Deel den andens Ret bestrider.
Hvad I forstaae ved Legemet er her

I Get og Alt alene står den Maade,
Paa hvilken Nanden viser, at den er;
Det Ydres Lösning af det Indres Gaade.

Paa Jorden derimod, I vide,
Maade Land og Legem, Form og dens Idee
(Thi hvad jeg figter til, I sagiens see)
Af Endeligheds Skrænter lide.

Sånn i Kunsten Rige bryder frit
Ideen ud hos Den mod alle Kanter;
Der volder ei dens Herredom bestridt
Og suet af et Legeme, der skrænter.
Der gennemtrænger den med Magt
Materien indtil dens mindste Dele;
Der hændes intet Skøbeligt og Svagt:
Idee og Form er der et fuldendt Hele.

Men i at øve Kunsten pleier tidt
Den dodelige Kunstner at bebruges
Af en Forblindelse, der gaar saa vidt,
At den ei nockom fan beflages.
Han indseer nemlig, Værkets Land
Er Sjælen for det Hele; han begriber,
At det er netop den, hvorpaa det kniber

Før mangen stakkels Djævel. Formens Baand
Betragter han nu meget snart frem Center,
Der ere han i veien, naar han tænker.
„Thi som mit Legem — figer han — er blot
Behilfe! for min Land og eldes, maties,
Mens Landen altid frisk af Folket fattes,
Saaledes er det i mit Digter-Slot.
Idee og Form! Et mig Ideen værdig,
Saa lad hin Formen være faldefærdig!“
— Han overfører da et kummerligt,
Elenigt Livs Betingelser og Sankler
Paa sit for Evigheden frevne Digt.
Saa kan man vel begribe hvad der vanker.

Hun Fremfærd, et jaa galt Raisonnement
Har jeg tilforn (jeg mener sidste Gang,
Da jeg besøgte Ver) befæmpet.

Men

En eller anden Fjendbo eller Syde,
Der lugter lidt af Luntens, troer igjen,
At Formen dog har Noget at betyde,
Men veed ei rigtigt hvad. — Og strax
Fortæller os en halv antik Hans Sachs,

(Thi, notabene,
Det er en Søn af Deinhardstein, vi mene * —)
„At Formen vel er vigtig“ — Gud bevar's!
Det seer tilidst enhver æsthetisk Lars —
Kun mener han: „i Alt hvad angaaer Smagen
Er Landen rigtigt altid Hovedsagen.“

Da denne Sætning seer plausibel ud
Og fra et stjent Organ paa Scenens Breder
Kan trænge, lig et Udsagn af en Gud,
Forføreriss til Husets sydte Sceder:
Saa undres I vel ei, om jeg paa Musers Bud
Et lille bitte Kern mig bærer
Med denne sunt med lignende Hans Sachser.

*   *

Bør gauste ligefrem, Hans Sachs! Hvor
Er Landen Hovedsagen? — „Som jeg figer,
I Digtekunstens ugeueerte Niger;
I hvert et Arbeid af min Poesie.“
— Belan! saa tænk Dig et Snjet! — Vi skulle
Besyuge, lad os sætte, Polens Kamp.

*) Hans Sachs, et dramatisk Digt i 4 Acter af Deinhardstein, oversat af Prof. Dohlefschreger; 1ste Act 1ste Scene Pag. 2.

Vi høre Slagets fierne Torden rulle;
Terrainet aabner sig; en tøf og graahvid Danip,
En Sky af Røg, lig Jovis-Skyen, dækker
Den skjulte Gud, der fyrer Slagets Kæller;
Og Glintet fra Kanonen, Bøjsens Knald
Og Bulderet bebuder Død og Huld.
Dusider! Binden skiller Massen,
Og Skyen drager langt hen. Vi see
En Myhr af Mennester i Russernes Armee.
Colonnerne marschere over Pladsen;
Artilleriet drager op; der fyres;
Et Antal skyter røllende — men se!
En Storke Folk, hvis Baaben er en Lee . . .
Den skyter frem! . . . Den kan ei længer fyres . . .
Det er forbii!
Den iles med et russisk Batterie,
Hvor hundred' Ildsvælg sende Død og Farer,
Den visse Død imod de hjelte Skarer.
Tys! . . . hør! — et Bulder og et Lyr,
Og Strig og . . . at! det gnistrer for mit Syn!
— Victoria! De seire! Streifpartiet
Har alt i Stormskrift taget Batteriet!

Ei sandt, min Ven! Dit Øje lyner?
Forbi det svæve mørkelige Synet.
Hvit farves Dine Kinder, og Dit Bryst

Er varmt af Kamp og Død og Seirens Lyst
Dg stiger henrykt ved det blette Minde.
Du giber Grøjen — sætter Dig alt ned
Og, medens Din Begeistring end er hebd,
Du sildrer . . . .

Stop! Hvad har Du nu ifinde?
Først ordne Dine Tanke? ikke fandt?
Forjage hvad der knyder dem i blandt?
Og dernæst tænke paa, hvorledes
Sligt bliver bedst fortalt. Thi at der imedes,
Fordi dit Dern er varmt, er ikke nok.
— Kan denne Seier af en Hælestof
Fremstilles os dramatisk? — „Nei, jeg mener,
Et Epos egner sig for flige Scener.“ —
— Nu godt! fortol da! . . . Hvorfor tører Du?
Du har jo Intet skrevet ned endnu!
— „Jeg søger Udtryk for min Tanke;
Jeg søger Ord, hvis Ild
Kan varme, tænde Foredragets Stil,
Men — føler mig genearet af Sprogets Skanke.“
— Hvad? Hjælpe Broder! rører Du? Af denne
Haandgrivelige Grund vil Du
Vænke Dig at sildre Slagets Gru?
Lad din Begeistring Foredraget tænke!
— „Det vil ei rigtigt slappe sig endnu.“ —

Ei hvad! Høff paa: „Alt hvad angaaer Smagen
Er Formen ei, men Aanden Hovedsagen.“
— „Ja, det er godt nok; men . . .“ —
Men? Hvad? Du grunder, tøgger paa din Ven? —
Du store Gud! paa denne Maade, Kjære!
Gjør Theorien Dig kun siden Være.
Begeistret er ei Du alene; vi,
Et heelt Europa føler
For Polen med begeistret Sympathie;
Selv ikke Polens Undergang den koler.
Men vi kan ikke fildre den, fordi
Den productive Kraft vi reent manquere.
Men Du! . . . Sfald jeg vilde chicanere
Din Theorie, min Ven!
Jeg kunde paastaae ligefrem igjen:
Nu ligger det for Dagen,
At Formen virkelig er Hovedsagen.
— „Din Slutning er ei rigtig;
Jeg har jo sagt, at Formen med er vigtig.“ —
Hvad vigtig! Din Idee
Er Intet uden Formen, som vi see.
— „Nei, Kjære! Du gaaer sandelig for vidt!“ —
Velan, saa hør mig: Alt det Skjonne skræber
I Kunstens Verden efter Form, saa tidt
Det skal udfoldes for vort Øje frit;
Først i en Form det løb fra dine Læber.

Hun Form er ikun een, og en nødvendig,
En saadan, gjennem hvilken din Idee
I alle Dele hyligt er at see;
Det Overflødige Du ffører hort behendig.
— Og nu, saa vist som hvort dit Ord er sat
For at betegne, hvad Du just har villet,
Saa vist er hele Foredragets Skat
Ideens uforkænelige Billed.
Og endeligt, saa vist som Ingen kan
En Tanke tænke sig, der ei har fundet
En Seetning, til hvis Ord den selv er bundet;
Saa vist endog en simpel Almuesmand
For en prosaisk Tankegang forlanger
Et rigtigt Udtale brugt: saa vist, o Sanger!
Er det som Digtekunstens Præst din Pligt
En rigtig Form at finde for dit Digt.

Kan Nogen mere klart og tydeligt
Udvisle Dig et Punkt af Smagens Lære,
Der ikke just som siegte Duer strax
Imod os flyve, naar vi det begjære,
Saa vil jeg hedde Hans, ja selv Hans Sachs!

Og hermed maa Du Gud befalet være!

*

*

*

Fra denne lille Polenif
Mod sachsisch Deinhardssteiner-Wesethetik
(For hvilken om Tilgivelse jeg beder)
Jeg vender mig med Afsledsord til Eder.

Af Alt, hvad jeg har sagt, I ville see,
At jeg, o dyrebare Venner! ikke
Har tænkt mig Formen uden dens Idee.
Ifald der muligvis kan ligge
I Lignelsen om Statuen *) en Grund
Til denne Paastand, troer jeg allensund,
At Lignelsen ei sørke kan min Mening,
Naar med det Øvrige den læses i Forening.

Hvad der foresten af mit første Sang
Kan discuteres om, det vil jeg gjemme,
For ei at trætte Der Taalmodighed verhjemme;
Desværre! min er heller ikke lang.
Alt synker tungt mit Øie,
Udmattet af at stirre paa en Jord,
Hvis Lov er Strid, Glædighed og Moie;
Og trods min Onhed for det gamle Nord,
Hvor de, jeg elsked' høiest, boe og bygge,
Jeg længes efter efter Palmens Skygge.

---

*) Gjenganger-Brevene, Peg. 57.

Modtager mit Farvel! Forsikrer dem,
Der end ei have glemt den gamle Sanger,
At Alt, hvad i sin Himmel han forlanger,
Er at erindres i sit Hjem.
Et Monument af Steen kan snulde, kan forsvinde:
Min Gravstift slae i Damerfollets Minde!

Men Du, Allivets Faber! Lysets Land!
Hold over Danmark, over Dret og Rige
Befsignende din Haand!
Lad i Oplysning hele Folket stige!
For jag med dine Straalers Pragt
Bankundighedens Natte-Dunster!
Og nedstyrt den forærelige Magt,
Der kæmper stælt mod Bidenslab og Kunster!
Beskjærme Du hvert redesigt Erhverv!
Lad ei den sille Flid af Trang forknes!
Og vaag ved Landets Grænser, naar de trues
Af Farer og af Trængsler og Fordærø!
Lad denne lyffelige Plet,
Hvor Magten vindskænket býber,
Men, selv opfordret, blot Fornuftens Lyder,
Høimodig selv formindstende sin Net;
Lad dette Friisted for de bedste Dýder
Betrygges og beskjærmes og staae fast
Mod indre Splid, mod fjendtlig Overlast!